

Sygn. akt VIII U 1347/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st. sekr. sądowy Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy **H. O.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 23 lipca 2013 r. nr (...)

oddala odwołanie

/na oryginale właściwy podpis/

Sygnatura akt: VIII U 1347/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23.07.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w G. odmówił H. O. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), tj. nieudowodnienie 15 lat pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu pozwany podał, że ubezpieczony nie przedstawił świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach, jak również z dokumentacji osobowej wynika, że w spornych okresach pracy, tj. : od 01.04.1977 r. do 31.05.1990 r. w (...)w G. oraz od 01.09.1990 r. do 25.07.1994 r. w U. M. w P. wykonywał pracę palacza łącznie z pracą w charakterze konserwatora i dozorca.

Od tej decyzji odwołał się wnioskodawca i wniósł o uwzględnienie przez Sąd jako pracy w szczególnych warunkach pracy w spornych okresach zatrudnienia.

W odpowiedzi na powyższe odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, a w uzasadnieniu powołał się na argumentację zawartą w treści zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony H. O. , urodzony (...), w dniu 13.06.2013 r. złożył do ZUS wniosek o emeryturę.

Niesporne, ponadto wniosek – k. 1-2 akt ubezpieczeniowych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił 26 lat, 8 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych, w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych. Nadto, ubezpieczony nie jest członkiem OFE, ukończył 60 lat.

Z uwagi na powyższe, zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach.

(vide: , karta przebiegu zatrudnienia-k. 121 plik II akt ubezp, decyzja - k.123 plik II akt ubezp., odwołanie – k. 2 akt sprawy)

H. O. w okresie od 01.04.1977 r. do 31.05.1990 r. był zatrudniony w (...) (...) w G. na stanowisku dozorca-palacza.

Ubezpieczony wykonywał prace w budynku oddziału (...) mieszczącym się w P.. Ubezpieczony w powyższym okresie wykonywał prace palacza, konserwatora i dozorca , w tym obsługiwał piec CO, sprzątał otoczenie, odśnieżał wokół budynku, kosił trawnik, dokonywał napraw i bieżącej konserwacji elementów i wyposażenia budynku , np.: drzwi, armatury łazienkowej, pełnił dozór nad mieniem znajdującym się w budynku.

Ubezpieczony w okresie od 01.09.1990 r. do 25.07.1994 r. w U. M. w P. na stanowisku palacza co, konserwatora, dozorca.

Ubezpieczony w powyższym okresie wykonywał prace tego samego rodzaju co w poprzednim okresie zatrudnienia w (...) (...) w G. albowiem nadal pracował w tym samym miejscu pracy –budynku w P., zmienił się jedynie pracodawca.

(vide: świadectwo pracy z 22.05.1990 r. - k.41 plik II akt ubezp., kserokopie kartotek zarobkowych-k. 23 plik I akt ubezp., legitymacja ubezpieczeniowa-k. 69 plik II akt ubezp.,

dokumenty w aktach osobowych , w tym świadectwo pracy z dn. 27.07.1994 r. , angaże, zakres czynności , umowa o pracę z aneksem- k. 17 akt sprawy, zeznania świadków E. B. i A. T., zeznania ubezpieczonego-k. 36-37)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został potwierdzony

w przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, w szczególności w oparciu o przedłożone świadectwa pracy i dokumenty znajdujące się w aktach osobowych oraz zeznania świadków i ubezpieczonego. Dokonując analizy i oceny zeznań bezpośrednio w toku rozprawy Sąd orzekający uznał je za w pełni wiarygodne. Zeznania te są wyczerpujące, wzajemnie się uzupełniają i korelują z dokumentami osobowymi skarżącego.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do rozważenia czy przedstawione dowody są wystarczające dla uznania, iż praca wykonywana przez skarżącego w spornym okresie była pracą w szczególnych warunkach.

Poza sporem pozostawało natomiast, że wnioskodawca spełnia pozostałe kryteria prawa do świadczenia, tj. ukończył 60 lat, legitymuje się wymaganym okresem ogólnego stażu pracy, nie jest członkiem OFE.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r.

przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1. legitymują się okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
2. mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
3. nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Przepis art. 32 ust 2 zaś stanowi, że dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.)-/zwane dalej rozporządzeniem RM z 07.02.1983 r./ Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym te okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i ugruntowanym orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Wskazać należy, że w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia RM z 07.02.1983 r. w dziale II (W energetyce) wskazano jako prace w warunkach szczególnych Prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych.

W ocenie Sądu Okręgowego ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, że ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach w spornych okresach, to jest nie wynika, że prace wykonywane przez ubezpieczonego we wspomnianych okresach odpowiadają charakterem i zakresem stanowiskom wskazanym w Załączniku nr 1 do rozporządzenia RM z 07.02.1983 r.

Sąd Okręgowy miał na uwadze, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez pracownika stanowiska podana w świadectwie pracy, tylko rodzaj wykonywanej faktycznie pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 31.01.2012 r., sygn. III AUa 1434/11, LEX nr 1111998).

Podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 04.06.2008 r. (sygn. II UK 306/07, LEX nr 494129) : 1. Z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy (art. 32 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.)). 2. Nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stałe wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy.

Jednocześnie Sąd miał na względzie, iż okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach przewidziane rozporządzeniem mogą być ustalane wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi, nie tylko na podstawie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Nie mniej jednak ubezpieczony nie przedstawił dowodów na potwierdzenie okoliczności wykonywania prac w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wnioskodawca przedłożył dokumenty, tj. świadectwa pracy z dnia 22.05.1990r. i z dnia 27.07.1994r. , legitymację ubezpieczeniową , kserokopię kartotek zarobkowych z lat 1977-1985 i 1990 , dokumenty w aktach osobowych , w tym angaże, zakres czynności , umowa o pracę z aneksem , z których wynika, że pracował na łączonych stanowiskach i oprócz pracy palacza wykonywał równoległe pracę dozorca, konserwatora, robotnika gospodarczego, które to prace nie są wymienione w w/w rozporządzeniu ani w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Powyższe potwierdzają zeznania świadków oraz samego ubezpieczonego uznane przez Sąd za wiarygodne jako spójne , zgodne ze sobą oraz z dokumentami zgromadzonymi w aktach sprawy. Decydujące znaczenie dla ustalenia charakteru pracy ubezpieczonego i rozstrzygnięcia sprawy miały zeznania świadków - współpracowników ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia – którzy zgodnie zeznali, iż ubezpieczony pracował w spornym okresie jednocześnie jako palacz, konserwator i dozorca , ogólnie robotnik gospodarczy , w tym obsługiwał piec CO, sprzątał otoczenie, odśnieżał wokół budynku, kosił trawnik, dokonywał napraw i bieżącej konserwacji elementów i wyposażenia budynku , np.: drzwi, armatury łazienkowej, dozór nad mieniem znajdującym się w budynku.

Świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli zatrudnieni wraz z ubezpieczonym w tym samym miejscu pracy i okresie zatrudnienia, choć na innych stanowiskach. Sąd również nie znalazł jakichkolwiek podstaw by kwestionować ich wiarygodność. Treść zeznań znajduje również odzwierciedlenie w zgromadzonej dokumentacji, w szczególności świadectwie pracy ubezpieczonego i przedłożonych angażach, a nadto koresponduje z treścią zeznań samego ubezpieczonego.

Nie jest pracą w szczególnych warunkach praca, w której tylko część miary czasu pracy, pracownik wykonuje pracę w szczególnych warunkach. Wykonywanie pracy na różnych stanowiskach wyklucza możliwość spełnienia wymogu

wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu, przewidzianym dla danego stanowiska pracy, chyba że wszystkie prace wykonywane łącznie zaliczane są do prac w szczególnych warunkach.

Stanowi o tym sentencja wyroku Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z 2012-01-27 (II UK 103/11) - Pracownik, który wykonywał łącznie różne rodzaje pracy w szczególnych warunkach (wymienione w załączniku do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - wykaz A - Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jest uprawniony do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach, wymaganego do wcześniejszej emerytury.

Nie ulega wątpliwości, że prace dozorca i konserwatora nie są zaliczane do prac w szczególnych warunkach tak jak prace palacza CO.

Nadto Wskazać należy, że w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia RM z 07.02.1983 r. w dziale II (W energetyce) wskazano jako prace w warunkach szczególnych Prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii cieplnej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń cieplnych. Ustawodawca zakwalifikował prace palacza CO do prac w branży energetycznej.

Z zaświadczenia z dnia 17.06.1998r. wystawionego przez U. M. w P. wynika, że pracodawca przyporządkował rodzaj prac wykonywanych przez ubezpieczonego do branży przemysłowej, tj.: pracy „w energetyce”.

Tymczasem ubezpieczony niewątpliwie nie wykonywał pracy w branży energetycznej.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-03-14 (I UK 406/11) - Wynikające z wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U Nr 8, poz. 43) przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227).

A zatem z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie nie wynika, aby ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach określone w przepisach w/wym. Rozporządzenia, co przesądziło o nie zaliczeniu przez Sąd spornych okresów do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach stale i pełnym wymiarze czasu pracy, wobec czego ubezpieczony nie spełnił wszystkich wymogów do przyznania mu świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

W konkluzji z przytoczonych względów i argumenty podnoszone powyżej Sąd Okręgowy, na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. i cytowanych wyżej regulacji, w pkt I wyroku oddalił odwołanie ubezpieczonego..

SSO Elżbieta Trybulec –Czernek